

Subhash Chancier Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

24

ਐਕਸ-ਪਾਰਟ ਇਜੈਕਟਮੈਂਟ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।"

ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਆਰਡਰ IX ਨਿਯਮ 13, ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, - ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਾਬਕਾ ਪਾਰਟੀ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਪ-ਸਥਾਪਤ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਸੀ।

(4) ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂਨੂੰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ। ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਸਨੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੱਖਪਾਤੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ। ਸਾਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਪ੍ਰੋਸੀਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਰਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ ਜਨਵਰੀ, 1986, ਭਾਵ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਰੈੱਟ ਕੰਟ੍ਰੋਲਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੱਕਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਦਲਵੇਂ ਸੇਵਾ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਰਸੀਦ ਦੇ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕਵਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੇਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਬਸ਼ਰਤ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਕਾਏ ਅੱਪ ਟੂ ਡੇਟ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ, ਇੱਕ ਪੰਦਰਵਾੜੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪੀ.ਸੀ.ਜੀ

ਫੁਲ ਬੈਂਚ

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ: ਆਈ ਐਸ ਟਿਵਾਣਾ, ਏ ਐਲ ਬਾਹਰੀ ਅਤੇ ਏ ਪੀ ਚੌਧਰੀ, ਜੇ.ਜੇ.
ਸੁਭਾਸ਼ ਚੰਦਰ ਕਮਲੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

(Para 14)

Subhash Chancier Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ,
1986 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 3923
9 ਮਾਰਚ, 1990।

ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ (ਮਾਰਕੀਟਸ) ਐਕਟ, 11)61— ਐੱਸ. 2(q), 6(3),
10 ਅਤੇ 23— ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ (ਆਮ) ਨਿਯਮ, 1962—Rls.
18(l)(c), 24, 29(1) ਅਤੇ 31(a)- ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ

ਮਾਰਕਿਟ (ਸੇਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਐਕਟ, 1976— ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ—
ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰ ਜੋ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਏਰੀਆ ਵਿਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ
ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਅਤੇ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ—ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ—ਕੀ
ਅਜਿਹੇ ਡੀਲਰਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ — ਲਗਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫੀਸ ਦਾ ਸਹਿ-ਸਬੰਧ
ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ— ਕੁਇਡ-ਪ੍ਰੋ-ਕਿਊ ਦਾ ਟੈਸਟ— ਕੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ—
ਸਰਵਿਸ ਰੈਂਡਰ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਐਮ ਆਰਕੇਟ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੋਵਾਂ ਲਈ
ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ—ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਅਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ — ਡਿਸਟਿੰਕਸ਼ਨ—ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਿਕਰੇਤਾ
— ਚਾਹੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇ ਐਕਟ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤੀ ਉਪਜਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ
ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ-ਕੀ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ

ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ (ਮਾਰਕੀਟਸ) ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਐਸ. 6(3) ਦੀ ਨੰਗੀ
ਰੀਡਿੰਗ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ
ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ
ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ / ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ. ਐਕਟ ਦੇ S. 6(3) ਦੇ
ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੀ ਨਿੱਜੀ
ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ। S. 6(3) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਨਿਯਮ 18 ਕੁਝ ਹੋਰ ਛੋਟ ਵਾਲੀਆਂ
ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਚੁਨ ਦੁਕਾਨਦਾਰ
ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਨਿਯਮ 18 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੀ
ਵਿਆਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਐਸ. 2 (ਕਿਊ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 'ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਿਕਰੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ
ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ
ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਇੱਕ
ਮਾਮੂਲੀ ਪ੍ਰਚੁਨ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ
ਹੋਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ
ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਪ੍ਰਚੁਨ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ,
ਅਰਥਾਤ, ਟਰਨਓਵਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ
ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਭਾਵ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਗੂੜ, ਸ਼ੱਕਰ ਅਤੇ
ਖੰਡਸਰੀ ਦੇ ਦਾਖਲ ਕੇਸ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪ੍ਰਚੁਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ। ਇਹ ਜੋੜਿਆ ਜਾ
ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸਮਾਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਚੁਨ ਡੀਲਰ ਦੇ
ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੀਮਾ ਰੁਪਏ ਹੈ। 60,000 ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਜਾਂ ਰੁ. ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਦੌਰਾਨ 5.000. ਵਾਸਤਵ
ਵਿੱਚ, ਡੀਲਰ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ S. 10 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ

(Para 14)

Subhash Chancier Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ s. 6 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਫਾਰਮ 'ਬੀ' ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਲਮ (6) ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ, ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਰਤ ਨੰ. 4-ਏ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੂਚਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਥਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 17 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (5) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ।'

(Para 14)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 24 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਚੁਨ ਜਾਂ ਥੋਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੋਵੇ ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਨਿਲਾਮੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਕਰੀ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਫਾਰਮ 'ਐਮ' ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 16)

ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਬਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀ ਜਾਂ ਵੇਚੀ ਗਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ 'ਤੇ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਅਧਿਕਤਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ / ਇਹ ਹੁਕਮ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ ਇੱਕ ਖਾਸ ਲਚਕਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ; ਤਾਂ ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਲਿਆ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੁਚਾਰੂ ਕੰਮ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੋਧ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਸਰਲ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 23 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਨਿਯਮ ਸਿਰਫ ਨਿਯਮ 24 ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸਨ। ਇਹ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੇਟ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋ ਰਹੀ ਵਿਕਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ।

(ਪਰਾ 17)

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਅਰਥ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦਾ ਬੋਝ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 29(2) ਦੇ ਤਹਿਤ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦਾ ਬੋਝ ਖਰੀਦਦਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਖਪਤਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਖਿਰਕਾਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਪਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਮੁੱਚੇ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕੀਟ

ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਏ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

Subliash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri. J.)

ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਕੋਣ ਜੋ ਬਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰੋ-ਡਿਊਸਰ ਜਾਂ ਵਪਾਰੀ ਜਾਂ ਖਪਤਕਾਰ ਵਜੋਂ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 'ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਤੰਗ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੇਤ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਫੀਸ ਦਾ ਬੋਝ ਆਖਿਰਕਾਰ ਕਿਸ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 29, 30, 31)

ਨੇ ਮੰਨਿਆ, ਕਿ S.23 ਜਾਂ ਨਿਯਮ 29 ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ (ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ) ਜਾਂ 'ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਉਹ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਬਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

(ਪਰਾ 32)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲੇਵੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਈ ਵੈਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ 1985 ਤੱਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਮਾਰਕਪਟ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ। .

(ਪਰਾ ੩੪)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮ 18H(c) ਦੇ ਨਾਲ S. 2(q) ਦੀ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਐਕਟ ਦੇ S. 10 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ S.6(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਛੇਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ 'ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਿਕਰੀ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੇਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਛੇਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਸਿਰਫ ■ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਿਕਰੀ ਹੈ।

(ਪਰਾ 37)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਹਰੇਕ ਵਸਤੂ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ..

(ਪਰਾ 37)

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਕਥਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਡੂ ਪ੍ਰੋ ਆਓ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਵੈਧ ਫੀਸ ਲਈ ਅਸਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਰਪੇਸ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ

Subliash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri. J.)

, ਇਹ

ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਦਾ ਕਿ ਰਾਜ ਅੰਤਮ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਫਿੱਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। *Quid pro quo* ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਸਹੀ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ *quid pro quo* ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿ-ਸਬੰਧ ਇੱਕ ਆਮ ਚਰਿਤਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ, ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਆਮ ਸਬੰਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਕ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਵ ਵਪਾਰੀ ਨੂੰ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਰਗ ਲਈ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੈਧ ਫੀਸ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਲਪਿਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ 43, 16)

ਹਰਿਆਣਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ (VI ਦਾ 1986)- ਐੱਸ. 6.5 ਅਤੇ 11— ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950— ਐਂਟਰੀਆਂ 28 ਅਤੇ 66 ਅਤੇ ਸੂਚੀ II, ਉਹ ਅਨੁਸੂਚੀ-ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ (ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ) ਐਕਟ, 1961- ਐੱਸ. 26 ਅਤੇ 28— ਹਰਿਆਣਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਏ.ਸੀ.ਟੀ.-ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ— ਦੀ ਵੈਧਤਾ।

ਹਰਿਆਣਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1986 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਫੀਸ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਅਪ੍ਰਗਟਡ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਕਮ ਕੇਵਲ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਿਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੀ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਲਈ ਰਾਸ਼ੀ ਖਰਚਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਲਈ ਕੋਈ ਤੱਥ ਆਧਾਰਿਤ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਕਾਫੀ ਹਿੱਸਾ S. 6(5) ਦੇ ਭਾਗ 1 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਭਾਗ ਦੇ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਗ ਇੱਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਈਟਮਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਬਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਜ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤੀ ਉਪਜਾਂ ਦੀ ਆਮਦ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡਾਂ ਵਜੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਲੰਬੀ ਦੂਰੀ ਤੱਕ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਡੀਲਰ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ, ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਖਰੀਦ-ਵੇਚ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਖਰੀਦ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਫਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਲਈ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸੇਵਾ, ਇਸ ਲਈ, ਸੇਵਾ ਹੋਵੇਗੀ

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਬਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਿਉਂਸਪਲ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਰਚ ਆਮ ਲਾਭ ਲਈ ਹੈ। ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ। ਖੇਤਰ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਰਗ ਲਈ, ਇਸ ਲਈ, ਦੇ ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ
quid pro quo.

(Paras 61, 62)

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਓਵਰਲੈਪ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਅਟੱਲ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਪਕ ਪਿਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਸੀਮਾਬੰਦੀ ਦੀ ਲਾਈਨ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਪਤਲੇ ਅਤੇ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਖਰਚਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ, ਮੁੱਖ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਫੀਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨਤੀਜਾ ਖਰਚਾ ਇਤਫਾਕ ਨਾਲ ਉਹ ਸੀ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ - ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

(ਪੰ: ੬੪)

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੀਲਰਾਂ ਦੀ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ. 11 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਥਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਧਾਰਨਾ ਇੱਕ ਖੰਡਨ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਬੰਧਤ ਡੀਲਰਾਂ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮੱਗਰੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਖਾਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਸੀ।

(ਪੰ: ੬੬)

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1987, ਉਪਰੋਕਤ ਹਰਿਆਣਾ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ ਨਾਲ ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। 1986. ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਵਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(ਪੰ: ੬੭)

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950— ਕਲਾ 136— ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ— ਸਟੇਅਰ— ਫੈਸਲੇ — ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਾਨੂੰਨ, ਛੋਟੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ— ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਛੋਟੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ :-

- (a) ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6(3) ਅਤੇ 23 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਜ਼ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ;
- (b) ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ (ਜਨਰਲ) ਰੂਲਜ਼, 1962 ਦੇ ਨਿਯਮ 29 (1) ਅਤੇ ਨਿਯਮ 31 (9) ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਜ਼ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿੱਟ ਹੁਕਮ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;
- (c) 1986 ਦੇ ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਅਨੇਕਚਰ ਪੀ-6 ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿੱਟ, ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ 2 ਜੁਲਾਈ, 1986 ਨੂੰ ਅਨੇਕਚਰ ਪੀ-7 ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਕਾਟ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;
- (d) ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਿੱਟ , ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣ, ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ;
- (e) ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ;
- (f) ਮੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਗਾਊਂ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ;
- (g) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੇਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ; ਅਤੇ
- (h) ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ , ਅਨੇਕਸੂ 'ਰੇ ਪੀ-6 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਐਚ.ਐਲ ਸਿੱਬਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਲ. ਬੱਤਾ, ਜੀ.ਸੀ. ਟਾਂਗਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ।

ਰਾਜ ਲਈ ਐਚ.ਐਸ. ਬੇਦੀ, ਏ.ਜੀ. ਪੀ.ਬੀ.

ਜੇ ਐਲ ਗੁਪਤਾ ਕੇ.ਐਸ ਗਿੱਲ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ੍ਰ . ਜੇ ਅਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਕਰਾਂਤ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਮਿਸ ਨਿਧੀ ਗੋਇਲ । ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਦੇ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ,

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਨਿਰਣਾ

ਏ ਪੀ ਚੌਧਰੀ ਜੇ

ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਜੇ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ - ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੀਸ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਇਡ ਪ੍ਰੋ ਕੁਓ (ਇੱਕ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਚੀਜ਼) ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਡਿਗਰੀ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੀ ਫੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਫੀਸ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਆਮ ਸਬੰਧ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ। .

(2) ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਕਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਆਮ ਹੈ। ਸਹੂਲਤ ਲਈ, 9 ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੰ: 3923, 3924, 3925, 3926, 5542, 5543, 5544, 1986 ਦੀ 3760 ਅਤੇ 1987 ਦੀ 6328, ਪੰਜਾਬ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਰਕੀਟ ਫ਼ੀਸ, ਪੰਜਾਬ ਏ9 ਡੀਯੂ 1921 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਫ਼ੀਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ । (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਭਾਗ I ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਗ II ਲੱਕੜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 1988 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 2551 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਭਾਗ III 1988 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 121 ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1987 ਦੇ ਵਾਇਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਰਿਆਣਾ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1986 ਅਤੇ 1988 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 821 ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

(3) 1986 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 3923 ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕੁਝ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈਆਂ। ਕੇ.ਕੇ. ਪੁਰੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਈਏਟ ਏਰੀਆ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰਾਂ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਵਸੂਲੀ ਜਾਵੇ ਪਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਉਪ-ਮਾਰਕੀਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ। ਯਾਰਡ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਲ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸਾ ਜਨਰਲ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਏਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2), ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਅਮਰ ਨਾਥ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ (3), ਕੇ.ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਸਬੰਧ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਲੋੜ ਹੈ / ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੇ ਕੇ ਪੁਰੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

- (1) ਏਆਈਆਰ 1980 ਐਸਸੀ 1008।
- (2) ਏਆਈਆਰ 1983 ਐਸਸੀ 1246
- (3) ਏਆਈਆਰ 1985 ਐਸਸੀ 218.

ਛੋਟੇ ਬੈਂਚ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਹੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਸਾਬਕਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੂਰਗਾਮੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਾਲੇ ਆਮ ਮਹੱਤਵ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

(4) FThe FactsVin CWPJ No. c3923•8 of a1986 ਆਰੇ/ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸੈੱਟ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਫਰਮ ਗੁਰ, ਸ਼ਕਰ ਅਤੇ ਖੰਡਸਾਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚੁਨ ਅਤੇ ਥੋਕ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਪਰੋਕਤ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਵਿਖੇ ਪੁਰਾਣੀ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ ਨੰਬਰ 545 'ਤੇ ਵੇਚਦਾ ਹੈ। ਮੇਰਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਫਰੀਦਕੋਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਇੱਕ ਸਬ-ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ ਹੈ। ਲਗਭਗ 15 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਖੇਤਰ. ਕਸਬੇ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਸਬੇ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਵਪਾਰਕ ਪੂਰਵ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਅਤੇ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਹੈ ਪਰ ਸੂਚਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੁਰ ਚੈਜ਼ਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਮਾਰਕੀਟ-ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹੋਰ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੜਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਮੇਰਾ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਵੀ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਲਾਈਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵੀ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ, ਮੇਰਾ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਵੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਮਮਾਰਟ ਯਾਰਡ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਬਾਕੀ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ (ਸੇਧ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ) ਐਕਟ, 1976, 'ਲਾਇਸੈਂਸੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੇਧ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੈਸਰਜ਼ ਗੋਵਰਦਨ ਦਾਸ ਰਾਡ ਹੇ ਸ਼ਾਮ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (3 ਏ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੇਕੇ ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਉਕਤ SLP ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸਰਵੋਤਮ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ

(3A) 1977 ਦਾ SLP ਨੰਬਰ 2949 (1979 ਦਾ CA 2361) ਮਿਤੀ 1 ਦਸੰਬਰ, 1983।

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ, ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ, ਮੇਗਾ ਵੱਲੋਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸੂਚਿਤ P-7 ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਣਦਾਰ ਸੀ। 4,04,825 ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਕਤ ਰਕਮ ਦਾ 75 ਫੀਸਦੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਿਮਾਂਡ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਲਾਂਕਣ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਅਤੇ ਵਾਇਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾ ਤਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਰਗ ਦੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।

(5) ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਵਰਗ ਦੇ ਹੋਰ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ (ਸੂਚਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਅਤੇ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸਨ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ/ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(6) ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨ ਲਈ; ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ, ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ (ਜਨਰਲ) ਰੂਲਜ਼, 1962 (ਜਿਸਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(7) ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਕਟ a (a) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਵਿਕਰੀ, ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਦੇ ਬਿਹਤਰ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ; ਅਤੇ (ਅ) ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਉਪਜਾਂ ਲਈ ਮੰਡੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ। ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) 'ਖੇਤੀ ਉਪਜ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਬਾਗਬਾਨੀ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਜਾਂ ਜੰਗਲ ਦੀ ਸਾਰੀ ਉਪਜ, ਭਾਵੇਂ, ਸੰਸਾਧਿਤ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। 'ਡੀਲਰ' ਦਾ ਅਰਥ ਧਾਰਾ (f) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਪ ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਵਿਕਰੀ, ਸਟੋਰੇਜ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। -ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ (1) ਜਾਂ

ਅਜਿਹੀ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਵੇਚ, ਸਟੋਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ। -ਲਾਈਸੈਂਸੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ (hh) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਜਿਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 10 ਅਤੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦ ਖਰੀਦਦਾ ਜਾਂ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਨੂੰ ਕੱਚਾ ਆੜੂਤੀਆ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਧਾਰਾ 13 ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ 'ਮਾਰਕੀਟ' ਦਾ ਅਰਥ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਾਰਕੀਟ ਸਹੀ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਅਤੇ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ 'ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤਰ ਹੈ। 'ਸਟੇਟ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ - ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਬੋਰਡ' ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਧਾਰਾ 6(1) ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਖੇਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਉਤਪਾਦ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੂਰੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ, ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਵਿਕਰੀ, ਸਟੋਰੇਜ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ, ਐਕਟ, ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਉਪ-ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ, ਉਤਪਾਦਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜੋ ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਵੇਚਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋ, ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 18 ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਲਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁੱਕੇ, ਤਲੇ ਜਾਂ ਪਕਾਏ ਹੋਏ ਭੋਜਨ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ, ਹਲਵਾਈ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਚੁਨ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਹਾਕਿੰਗ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਚੁਨ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦਾ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦਾ ਟਰਨਓਵਰ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਪ੍ਰਚੁਨ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਨਾਲ ਹਾਕਰ ਜਾਂ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਪ੍ਰਚੁਨ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੇੜ ਹੋਵੇ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਅਤੇ ਸਬ-

ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਕਿਸੇ ਵੀ ਘੇਰੇ, ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 8 ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਮਿਊਂਸਪਲ ਕਮੇਟੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ, ਪੰਚਾਇਤ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਸਟੋਰੇਜ਼ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਤੋਂ। ਕੋਈ ਵੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦ ਉਪਰੋਕਤ ਪੱਟੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਪਣੀ ਖੁਦ ਦੀ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਉਤਪਾਦਕ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਸਾਲਾਨਾ ਫੀਸ ਰੁਪਏ ਹੈ। 100. ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇੱਕ ਅਣਡਿੱਠਾ ਦਿਵਾਲੀਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਉਸਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਬੇਨਾਮੀਦਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਭਾਈਵਾਲ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਹਰੇਕ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਲਈ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹੇਠਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13 (ਏ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 13 ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਐਕਟ, ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਚਾਰਜਿੰਗ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ, ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ: —

"23. ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ

ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ-ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਮੁੱਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਸੂਲੇਗੀ-

- (i) ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਬਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀ ਜਾਂ ਵੇਚੀ ਗਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੇ ਦੋ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਫੀਸ; ਅਤੇ
- (ii) ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਫੀਸਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਦੋਂ ਉਤਪਾਦਕ ਦੁਆਰਾ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੇਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੇ ਇੱਕ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਰਸੀਦਾਂ ਉਕਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਫੰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਧਾਰਾ 26 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 26 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਫੰਡ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੇ 28. ਸੈਕਸ਼ਨ 30 ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਪਾਰਕ ਭੱਤੇ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਐਕਟ, ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਸੈਕਸ਼ਨ 33-ਏ ਦਾਖਲੇ, ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਵਰ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਏਗੀਏ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 33-ਬੀ ਸੂਚਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਾਹਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(8) ਰੈਫਰੀ ਰੈਫਰੈਂਸ ਹੁਣ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ; e material³ ਨਿਯਮ 2(9) “ਕੱਚਾ ਆੜ੍ਹਤੀਆ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਤੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦ ਵੇਚਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 13 ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਉਪ-ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਗੁਣਵੱਤਾ, ਵਜ਼ਨ, ਦਰ, ਰੈਪਿੰਗਜ਼ ਵਿੱਚ ਭੱਤੇ, ਗੰਦਗੀ ਜਾਂ ਅਸੁੱਧੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ਲਈ ਕਟੌਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਹਰ ਇੱਕ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਲਈ ਸਾਲਸ ਦਾ ਇੱਕ ਪੈਨਲ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਵਾਦ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲਸ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵਿਵਾਦ ਉਪ-ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਨਿਯਮ 17 ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਉਹ ਖੇਤਰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ (5) ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸੇ ਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਵਪਾਰਕ ਸਥਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਫਾਰਮ 'ਬੀ' ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਫਾਰਮ 'ਬੀ' ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪੈਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਤ ਨੰਬਰ 4-ਏ ਜੋ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 18(25) 'MI/81/5246 ਮਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ। 14 ਮਾਰਚ, 1988, ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਸ਼ਰਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਰੇਗਾ। ਨਿਯਮ 23 ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਦਲਾਲ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਦਲਾਲ ਨੂੰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦਲਾਲ ਨਿਯੁਕਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਲਾਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 24 ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ 24 ਦਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਤੀ ਉਪਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਨਿਲਾਮੀ ਸ਼ੁਰੂ

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਕਰਨ ਅਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (4) ਕੀਮਤ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਗੁਪਤ ਸੰਕੇਤਾਂ ਜਾਂ ਗੁਪਤ ਬੋਲੀ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਵੀ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (5) ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (6) ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੋਲੀਕਾਰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਵਿਕਰੀ ਮੁੱਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰੇਗਾ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (7) ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇ ਉਸ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਮੰਨੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਬੋਲੀ ਲਗਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (8) ਫਾਰਮ 'H' ਵਿੱਚ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਖਰੀਦਦਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਨਿਲਾਮੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਿਨਾਂ ਵਿਕਣ ਵਾਲੇ ਉਤਪਾਦ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰ 'HH' ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (9) ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਤੋਲਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (10) ਉਤਪਾਦਕ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਵੇਚਣ ਲਈ ਲਗਾਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਤਪਾਦਕ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (11) ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੱਚਾ ਆੜੂਤੀਆ ਤੋਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ ਉਪ-ਨਿਯਮ (12) ਕੱਚਾ ਆੜੂਤੀਆ ਨੂੰ ਫਾਰਮ 'I' ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਦਿਨ 'ਤੇ' ਉਪ-ਨਿਯਮ (14) ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੇਚੀ ਗਈ ਖੇਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਉਪਜ ਕੱਚਾ ਆੜੂਤੀਆ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਿਲੀਵਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਫਾਰਮ 'ਜੇ' ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਵਾਉਚਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 24-ਬੀ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੈਧ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 25 ਤੋਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਟੈਸਟ ਤੋਲ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁੱਧਤਾ ਲਈ ਵਜ਼ਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਿਯਮ 26 ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤੋਲਣ ਵਾਲੇ ਯੰਤਰਾਂ, ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਪਾਂ, ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਨਿਯਮ 27 ਅਤੇ 28 ਤੋਲ ਪੁਲਾਂ ਅਤੇ ਮਾਪਣ ਵਾਲੇ ਗਜ਼, ਤੋਲ ਜਾਂ ਮਾਪ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਤੋਲਿਆ ਜਾਂ ਮਾਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿਯਮ 29, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਨੂੰ ਉਪ-ਸਥਾਈ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਣਕ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (2) ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ / ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ

“(2) ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਨੂੰ
ਖਰੀਦਿਆ ਜਾਂ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ।"

ਉਪ-ਨਿਯਮ (3) ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ
ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (7) ਅਤੇ (8) ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਹਨ: -

“(7) ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੂਚਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ
ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾਂ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ -

- (a) ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਉਕਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ
 - (b) ਜੇਕਰ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਉਕਤ
ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤੋਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ
 - (c) ਜੇਕਰ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਪਰੋਕਤ
ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ
ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;
 - (d) ਜੇਕਰ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਵੇਚੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ
ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਕਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ
ਪੁਰ:ਹਾਸੇ a] ਆਈ.ਡੀ. ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- (8) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਪ-ਨਿਯਮ (7) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੋਈ
ਵੀ ਜਾਂ ਵੱਧ ਕਾਰਜ ਦੇ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੂਚਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ
ਅੰਦਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਉਸ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ
ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਹੈ। ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ
ਅਨੁਸਾਰ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਤੋਲ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਨਹੀਂ
ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਕੀਤੀ
ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਰੇਲ 30 ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਇਹ
ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਫੀਸ
ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੋਟੀਫਾਈਡ
ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ 31 ਲਾਇਸੈਂਸਦਾ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਭਾਲੇ
ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਤੇ ਫੀਸਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਚਾਰ
ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹਰੇਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਸਾਰੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਫਾਰਮ

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

'M' ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨਿਯਮ 34 ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਵਟ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ।
ਨਿਯਮ 37 ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(9) ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਪੀਪੀ ਕੁੱਟੀ ਕੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (4), ਐਮਸੀਵੀਐਸ ਅਰੁਣਾਚਲਾ ਨਾਦਰ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (5), ਅਤੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਅਮਰ ਨਾਥ ਜੀਐਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਵਪਾਰਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੰਡੀਕਰਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਪਾਰਕ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫਾਖੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਦੀ ਸਹੀ ਵਾਪਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਪਾਹ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮੰਗ ਸੀ। ਬਜ਼ਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਬੀਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। 1919 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਕਪਾਹ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਰ ਕਪਾਹ ਉਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਰਾਇਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਨ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਇਨ ਇੰਡੀਆ ਨੇ 1928 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਮਾਹਿਰ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਪਿੰਡ ਦੇ ਉਤਪਾਦਕ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਘੱਟ ਹੀ ਸਹੀ ਕੀਮਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਚੋਲੇ ਦਾ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਸੀ। ਸੌਦੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਘੱਟ ਹੀ ਸਹੀ ਸਨ। ਨਿਰਮਾਤਾ ਕੋਲ ਕੋਈ ਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੀਹ ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਕਪਾਹ, ਮੂੰਗਫਲੀ ਅਤੇ ਤੰਬਾਕੂ ਵਰਗੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਪਾਰਕ ਫਸਲਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਉਸੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ 1939 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ 2004 ਵਿੱਚ ਬੀ.ਕੇ. 1939 ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਾਂਗ, ਖੇਤਰ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲੰਮੀ ਖੇਜ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਚੋਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਢੁਕਵੇਂ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਮੰਡੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਵਪਾਰਕ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ-ਵੇਚ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਕ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਆਹਮੇ-ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਬਰਾਬਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਮਿਲ ਸਕਣ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੌਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰ 'ਤੇ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

(10) ਹਾਲਾਂਕਿ 'ਟੈਕਸ' ਅਤੇ 'ਫ਼ੀਸ' ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਮ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਲੀਗ। ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ।

(4) ਏਆਈਆਰ 1954 ਮਦਰਾਸ 621

(5) ਏਆਈਆਰ 1959 ਐਸਸੀ 30.

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਘਟਨਾ ਦ ਕਮਿਸਿਓ ਨੇਰ, ਹਿੰਦੂ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਮਦਰਾਸ ਬਨਾਮ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਰੂਰ ਮਠ (6) ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਲਕਸ਼ਮੀਦੇਵੀ ਤੀਰਥ ਸਵਾਮੀਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਥਾਰਟੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, - ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 'ਟੈਕਸ' ਅਤੇ 'ਫੀਸ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਅਕਸਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਫੀਸ ਹੈ। ਫੀਸ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੇ.ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ,— (ਵੀਡੀਓਪੈਰਾ 15); (i) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਅਤੇ 13 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਮਾਪ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਫੀਸ; (ii) ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਨੁਦਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਫੀਸ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਲਾਇਸੈਂਸ; ਅਤੇ (iii) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤਰਕਹੀਣਤਾ ਦਾ ਤੱਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ-ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਹੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉੱਥੇ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ

ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਹੈ। ਦ
ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਉਪਾਅ ਵਜੋਂ ਲੈਣ
ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਕੇ ਕੇ ਪੁਰੀ
ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਨ; ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ।

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਕਿਉਂ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ: ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਚੁਣੌਤੀ, ਇਸ ਲਈ, ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨਾ ਹੈ।

(11) ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ, ਮੁੱਖ ਦਲੀਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਐਚ.ਐਲ ਸਿੱਬਲ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜੋੜ ਕੇ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(12) ਸ੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੋਵੇਗਾ: -

- (i) ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਬਾਕੀ ਸੂਚਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ:
 - (a) ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਸੂਚਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਖੇਤਰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ ;
 - (b) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 6(3) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਡੀਲਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ;

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

(6) AXIL 1954 SC 282.

- (c) ਸਿਰਫ਼ ਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨਿਲਾਮੀ ਰਾਹੀਂ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਹੀ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਨਿਲਾਮੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਭਾਵ ਪ੍ਰਚੁਨ ਜਾਂ ਥੋਕ ਦੁਆਰਾ, ਇਸਲਈ, ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ;
- (d) ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫਾਰਮਾਂ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਕੇਵਲ ਖੁੱਲੀ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- (ii) ਕਿਉਂਕਿ ਫੀਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਜਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਲਈ ਵਿਚਾਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਫੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ, ਵਿਧਾਨਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੇਵੀ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
- (iii) ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਫੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਲਈ ਖਰਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- (iv) ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ* ਜਿਸ 'ਤੇ ਫੀਸ ਦਾ ਬੋਝ ਆਖਿਰਕਾਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦੇ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- (v) ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਲਗਭਗ ਪੂਰਾ ਖੇਤਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
- (vi) ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪੂਰੇ ਸੂਚਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ। ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਅਤੇ ਸਬ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਮੇਟੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਯਮਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, — ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(1) (ਏ) ਦੇ

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਤਹਿਤ ।

(vii) ਆਮ ਮਿਉਂਸਪਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮਾਨਸਿਕ ਕਾਰਜਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(viii) ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 31(9) ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਉਸ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 31(9) ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਹੱਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ix) ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 6(3) ਅਤੇ 23 ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 29(1) ਅਤੇ 31(9) ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ।

(13) ਉਪਰੋਕਤ ਬਿੰਦੂ ਨੰਬਰ (i) ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਵਾਦ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਪੜਚੋਲ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ।

(14) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6(3) ਦੀ ਇੱਕ ਨੰਗੀ ਰੀਡਿੰਗ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 6(3) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟ ਉਤਪਾਦਕ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦੀ ਨਿੱਜੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 6(3) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਨਿਯਮ 18 ਕੁਝ ਹੋਰ ਛੋਟ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਛੋਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰਚੁਨ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਨਿਯਮ 18 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 2 (ਕਿਉ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ 'ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਿਕਰੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦ ਦਾ ਟਰਨਓਵਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਪ੍ਰਚੁਨ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਬਾਹਰੋਂ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਪ੍ਰਚੁਨ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ, ਅਰਥਾਤ, ਟਰਨਓਵਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਭਾਵ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਗੁੜ, ਸੱਕਰ ਅਤੇ ਖੰਡਸਰੀ ਦੇ ਦਾਖਲ ਕੇਸ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪ੍ਰਚੁਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ। ਇਹ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਸਮਾਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਚੁਨ ਡੀਲਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੀਮਾ ਰੁਪਏ ਹੈ। 60,000 ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਜਾਂ ਰੁ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ 5,000। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਡੀਲਰ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਹਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਵਿੱਚ

Sttbbhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P.. Chowdhri, J.)

ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸੂਚਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਫਾਰਮ 'ਬੀ' ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਲਮ (6) ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਹੈ। ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ, ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਰਤ ਨੰਬਰ 4-ਏ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ .ਏਰੀਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਥਾਨ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮ 17 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (5) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਗ੍ਹਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇ. ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਪੈਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: -

“...ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜੋ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ

.....
.....
ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਨਿਰੀਖਣ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕੇਵਲ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਥਾਨਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪੂਰੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ।”

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਸਥਾਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨ ਨੂੰ।

(15) ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ: ਸੰਦਰਭ 3 ਤੋਂ 11 ਪੁਆਇੰਟ 2 ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (iat ((i)a (c)vabove, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 24 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਲਾਮੀ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪਾਲ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਉਪ- ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ। ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਚੂਨ ਜਾਂ ਥੋਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵ ਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਨਿਲਾਮੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ

Sttbbhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P., Chowdhri, J.)

ਮੈਸਰਜ਼ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਰਾਮ ਲਾਈਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (7) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਲਪੀਏ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ

(7) 1970 PLJ 432.

ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਨਿਯਮ 24 ਦਾ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਿਕਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸਨੂੰ ਖੁੱਲੀ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮ 29 ਖੁੱਲੀ ਨਿਲਾਮੀ ਨਿਯਮ 24, — (ਪੰਨਾ 437 'ਤੇ ਚੌਢਾ ਪੈਰਾ 6) ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖਰੀਦਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਹਾਂ।

(16) ਨਿਯਮ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮ H, HH, I ਅਤੇ J ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਮੱਗਰੀ ਫਾਰਮ 'M' ਹੈ ਭਾਵ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਜੋ, *ਝਾਕੀ ਦੇ ਨਾਲ*, ਸਾਰੇ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰ ਸੂਚਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਫਾਰਮ 'ਐਮ' ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਫ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(17) ਸ੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਚਾਰਜਿੰਗ ਧਾਰਾ 23 ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਅਤੇ ਨਿਯਮ 24 ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਉਹ ਖੁੱਲੀ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ/ਖਰੀਦ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੇ ਜਾਂ ਵੇਚੇ ਗਏ ਖੇਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਉਤਪਾਦਾਂ 'ਤੇ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਆਦੇਸ਼, ਅਧਿਕਤਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਦਰ 'ਤੇ, ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧ ਇੱਕ ਖਾਸ ਲਚਕਤਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਲਿਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੁਚਾਰੂ ਕੰਮ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੋਧ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਹੁਤ ਸਰਲ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਹੈ। ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 23 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ 'ਨਿਯਮ' ਕੇਵਲ ਨਿਯਮ 24 ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਸਨ। ਇਹ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਛੇਟ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਉਗਰਾਹੀ ਲਈ ਪ੍ਰੋਸੀਡਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਨਿਯਮ 29(7) ਜੋ ਕਿ *ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਇੰਡੀਆ*

Sttbbhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P.. Chowdhri, J.)

ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ, ਧਾਰੀਵਾਲ (8) ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯਮ ਸੀ , ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਿਯਮ 29 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਖਰੀਦੀ ਜਾਂ ਵੇਚੀ' ਕੀ ਹੈ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ

(8) ਏਆਈਆਰ 1983 ਐਸਸੀ 162.

ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਨਿਯਮ 24 ਖੁਦ ਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਆਦਿ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋ ਰਹੀ ਵਿਕਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਨਿਲਾਮੀ ਦੁਆਰਾ।

(18) ਬਿੰਦੂਆਂ (ii) ਤੋਂ (vii) ਅਤੇ (ix) 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਕੇ.ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ.ਐਲ ਸਿੱਬਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਸ਼ੀਟ-ਐਂਕਰ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇ ਕੇ ਪੁਰੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪੰਜ ਮਾਣਯੋਗ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲੇ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਕੈਲਾਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (9) ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੇ.ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ 'ਸੈਟਲ' ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਦਮਰ ਮੱਠ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਸਵਾਮੀ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਐਂਡੋਮੈਂਟਸ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਹੋਰ। (10)। ਕੇ.ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫੀਲਡ ਰੱਖੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਰਗ ਦੇ ਹੋਰ ਲਾਇਸੰਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰਾਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਖਰੀਦ. ਇਸ ਲਈ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਮੰਗ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ।

(19) ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ - ਬਾਅਦ ਦੇ ਛੋਟੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਦ ਸਟੇਟ ਆਫ ਯੂਪੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ (11) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਪੈਰਾ 22 ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

“... ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਐਸ. ਸੁਬਰਾਮਣੀਅਨ (30 ਜੁਲਾਈ, 1976 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ 1975 ਦੀ

Sttbbhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P.. Chowdhri, J.)

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 212) ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ, ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,

- (9) ਏਆਈਆਰ 1980 ਐਸਸੀ 1124
(10) AIR 1980 SCI
(11) ਏਆਈਆਰ 1976 ਐਸਸੀ 2547

ਦਬਾਏ ਗਏ ਸਾਬਕਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜੋ ਕਠੋਰ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

ਗਗਨਪਤੀ ਸੀਤਾਰਾਮ ਬਲਵਲਕਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਾਮਨ ਸ਼੍ਰੀਪਦ ਮਾਗੇ (12), ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਤੀਤਾਘਰ ਪੇਪਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (13) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚਾਂ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਅਮੂਰਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਛੋਟੇ ਬੈਂਚਾਂ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਵਾਲ ਮੈਸਰਜ਼ ਔਲਤ ਰਾਮ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਨਾਥ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (14) ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸਾਰੀ ਜੋ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਖੁਦ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੀ ਉਦਾਹਰਣ 'ਤੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਧਨਯੋਗ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ (15) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਹੈ।

"... ਜਦੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪਿਛਲੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਹੀ ਅਨੁਪਾਤ ਬਾਰੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।"

ਨਿਜ਼ਾਮ ਉਦਮ ਸੁਲੇਮਾਨ ਬਨਾਮ ਦਿ ਨਿਊ ਸ਼ੌਰੋਕ ਐਸਪੀਜੀ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ। & Mfg. ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ, ਨਡਿਆਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (16), , ਭਾਰਤ ਦੇ ਯੂਯੂਨੀਅਨ 3 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ v. ਕੇ.ਐਸ.ਐਸ. SSVbrume.niam (1(17 ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ:

"ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜੇਕਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

- (12) ਏਆਈਆਰ 1981 ਐਸਸੀ 1956

Sttbbhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P.. Chowdhri, J.)

- (13) 1985 (Supp) SCC 280.
- (14) ਏਆਈਆਰ 1976 ਪੀਐੱਡਐਚ 304.
- (15) 1976 CrI. ਐਲਜੇ 1648
- (16) 1979 ਗੁਜਰਾਤ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 290.
- (17) AXR. SC 2433

Sttbbhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P.. Chowdhri, J.)

ਛੋਟੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਛੋਟੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੋਲਿਕ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ 1 ਛੋਟੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੇਗ, ਜੇ. □ □ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਕੇ.ਐਸ. ਸੁਬਰਾਮਣੀਅਨ (ਸੁਪਰਾ) ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ।"

ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਛੋਟੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਕੇ.ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਖਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ 'ਤੇ.

(20) ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ।

(21) ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਜਨਰਲ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਚੁਣੌਤੀ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸੀ। ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਐਂਡ ਲਿਵਸਟੋਕ) ਮਾਰਕੀਟ ਐਕਟ, 1966। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਕੇ ਕੇ ਪੁਰੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਯੂਕਲਿਡ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਜੋਂ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਹਨ। ਕੇ.ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਆਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੇ ਕੇ ਪੁਰੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਤੋਂ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਰੋਤ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 2 ਪ੍ਰਤੀ 100 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਰੁ. 3 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥ ਜੇ ਕੇ ਕੇ ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸਨ, ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੇਸ ਤੱਥਾਂ (ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 28 ਦੁਆਰਾ) ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਸੀਬਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰੇਕ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਬਤ ਹੋਣ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨਤਾ ਜੋ ਉੱਥੇ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਪੂਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਪਰ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਪਾਏ ਜਾਣੇ ਸਨ। ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇ.ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸਨ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਬੰਧਨਯੋਗ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਮੁੱਲ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਪਰੰਪਰਾਗਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕਿ ਫੀਸ ਲਈ ਅਸਲ *ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ*, ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ। ਮਾਈਨਿੰਗ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਲੇਵੀ ਇੱਕ ਫੀਸ ਹੈ, ਅਸਲ ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਖਾਸ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਖਾਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ; ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ "ਵੱਡੇ ਤੌਰ 'ਤੇ" ਇੱਕ *ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ*, ਲੇਵੀ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿ-ਸਬੰਧ ਇੱਕ ਆਮ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਗਣਿਤਿਕ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ। ਬੱਸ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਫੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਯੋਗ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇ.ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ "ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ" ਸ਼ਬਦ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਪਸ਼ੂਆਂ ਦਾ, ਨਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਸ ਵਰਗ ਭਾਵ ਵਪਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਕੀਮਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇ.ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੰਡੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ, ਪਰ ਮੰਡੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਗਲਤ ਦੱਸਦਿਆਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਆਦਿ ਦੀ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇਕ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਸੀ। ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਪਾਰੀਆਂ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

(22) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਂਧਰਾ ਇਰਾਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 (fj.i) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸੂਚਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ । - ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਜਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੇਬਲ ਵਰਗੀ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ । ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅੰਤਰ ਦੇ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 22-ਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਈ ਵਪਾਰੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਨਿਯਮਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੂਚਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

(23) ਦੱਖਣੀ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼ ਅਤੇ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਟ੍ਰਿਕੀਅਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (18) ਵਿੱਚ , ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕੇ.ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੁਇਡ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲਤਾ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸਬੰਧ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 25 ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

quid pro quo strict senso ਦਾ ਤੱਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਫੀਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ।"

ਦਿੱਲੀ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੇਹਦ ਯਾਸੀਨ (19) ਵਿੱਚ , ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਦਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਰਥ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਸਮੱਗਰੀ, ਇੱਕ ਜੀਵਤ ਸਮੱਗਰੀ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਹ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਫੈਲਦਾ ਅਤੇ ਸੰਕੁਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਲਸਫ਼ੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕੋਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸੰਦਰਭ ਅਧੀਨ ਸੰਕਲਪ *quid pro quo* ਦਾ ਸੀ। ਕੇ.ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ , ਕਈ. ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਪੈਰਾ 9 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਫੀਸ ਦਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਾਇਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਸਬੰਧ ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਾ ਤਾਂ ਫੀਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਇਕਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿ ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਭ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਫੀਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(18) ਏਆਈਆਰ 1981 ਐਸਸੀ 1963

(19) ਏਆਈਆਰ 1983 ਐਸਸੀ 617.

ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਫੀਸਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਜਾਂ

ਫਾਇਦਾ ਵੀ ਸੈਕੰਡਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ. ਵੀ. ਐਮ. ਪੀ. ਯੂ. ਨਾ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲਾਗਤ ਲੇਖਾਕਾਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਹੈ: ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਆਦਿ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਤੇਲਣਾ ਨਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸਬੰਧ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਸਖਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ Quid pro quo ਇੱਕ ਫੀਸ ਦਾ ਇੱਕ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਸੱਚਾ ਸੂਚਕਾਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। (ਜ਼ੋਰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ)

(24) ਮੁੜ ਅਮਰ ਨਾਥ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਆਦਿ (20) ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕੇ. ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਵਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਤੋਂ 0? ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ. ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇ ਕੇ ਪੁਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਆਮ ਨਿਰੀਖਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੁਝ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਗੜਬੜ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਨੇ ਕੇ. ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠੇ ਗਏ ਸ਼੍ਰੀਮਵਾਸ ਜਨਰਲ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਆਮ ਸਬੰਧ ਸਭ ਕੁਝ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਖਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ Quid pro quo ਫੀਸ ਦਾ ਇੱਕ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਸਹੀ ਸੂਚਕਾਂਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(25) ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ 7PCWP ਨੰਬਰ 1 14.21 1ofS1 (ਮੈਸਰਜ਼ ਬੋਰਾਕੀਆ ਦਾਲ ਸਿੱਲਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਤੇ ਕਈ ਜੁੜੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਵਾਈਰਸ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। (ਹਰਿਆਣਾ ਸੈਕਿੰਡ ਅਮੈਂਡਮੈਂਟ ਐਂਡ ਵੈਲੀਡੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1980 ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 3 ਦਸੰਬਰ, 1985 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਕ ਸਮਾਨ ਐਕਟ, ਅਰਥਾਤ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਨ ਮੰਡੀ (ਪੰਜਾਬ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1980, ਮੈਸਰਜ਼ ਅਮਰ ਨਾਥ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਐਂਡ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਅਮਰ ਨਾਥ ਓਮ ਤਾਜਾਰਕਿਸ਼ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਕੇਤਕ* ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ ਅਮਰ ਨੱਤ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕੀ ਹੈ,

(20) ਏਆਈਆਰ 1985 ਐਸਸੀ 218.

ਮੈਸਰਜ਼ ਅਮਰ ਨਾਥ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ੀ ਕੈਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ, ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ/ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਲਈ। - ਅਸੀਂ ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਕੇ.ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਬੈਂਚਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ AI ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਗਲਾ ਅਥਾਰਟੀ ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਸਿਟੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਕਾਲੀਕਟ ਬਨਾਮ ਥਰਾਮਬੁਲਧ ਸਦਸਵਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, (21V, ਕਈ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

•7. ii ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਵਾਇਤੀ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਇੱਕ ਫੀਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ .. ਇਮੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਫੀਸ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਾਇਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਸਬੰਧ ਸਿੱਧੇ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, c ਸਿਰਫ਼ ਆਮ ਸਬੰਧ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਫੀਸ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਵਾਲੇ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਆਮ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਫੀਸ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਤੌਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਜਾਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(26) InKa; rrecentL Sdecision', inHP ਵਿੱਚ। M. V Ashwthanaruyama' ?Setty others ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (22), ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਫੀਸ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਸੰਕਲਪਕ ਭੇਦ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਐਲਾਨਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਸਮਝਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ: -

" ਇੰਪੋਸਟ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚਰਿੱਤਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇੱਕ ਕਵਿਡ ਪ੍ਰੋ ਵਜੋਂ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ, ਜੋ ਸੇਵਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਆਮ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਠੋਕਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਵੇਗੀ।

(21) ਏਆਈਆਰ 1985 ਐਸਸੀ 756

(22) ਏਆਈਆਰ 1989 ਐਸਸੀ 100.

'ਫੀਸ' ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਰਾਜ ਦੇ ਆਮ ਮਾਲੀਆ *-' ਵਿੱਚ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਰਕਮ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਅਕਸਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਤਫਾਕਨ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਟੈਸਟ ਲੇਵੀ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। 'ਫੀਸ' ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਕੋਰ ਲੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਹੀ ਗਣਿਤਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਜਾਂ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਪਰ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਆਮ ਸਬੰਧ ਹੈ.....

(27) ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਕੈਲਾਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (23) ਵਿੱਚ, ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਬਿੰਦੂ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 24 ਤੱਕ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿੰਦੂ ਨੰਬਰ 1 ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

“(1) ਕਸਬੇ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਾਲੇ ਵੱਡੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਬਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਫੀਸ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।”

ਅੰਕ ਨੰ: 1 ਤੋਂ 4 ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਿੰਦੂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦ. ਨੰ.1 ਨੂੰ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉੱਟਵਾਲੀਆ, ਜੇ. (ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਵਜੋਂ) ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇ ਕੇ ਪੁਰੀ ਦੇਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਲਈ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

(28) "ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ" ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਬਾਰੇ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਚਰਚਾ ਹੋਈ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਕੇ ਕੇ ਪੁਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਹਰਿਆਣਾ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਫੀਸ ਦਾ ਅੰਤਮ ਬੋਝ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ 'ਨਾ ਤਾਰਕਿਕ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਹੀ' ਵਜੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਵਪਾਰੀ "ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ" ਸੀ। ਇਹ 'ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ' ਨੂੰ ਮੁਨਾਸਬ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਵਾਸ ਜਨਰਲ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਦੇ

ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਇਸ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

(23) AIR 1980 SC 1M4.

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਕੈਲਾਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਉੱਟਵਾਲੀਆ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇ. (ਉਸ ਵੇਲੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ) ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਨੇ ਕੇ ਕੇ ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਨਿਰੀਖਣ ਨੂੰ ਸਫ਼ਾ 1129 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਘੱਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:

“ਫ਼ੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਫ਼ੀਸ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਲਈ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ,—(ਦੇ ਪੈਰਾ 32 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ (ਜ਼ੋਰ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ)

(29) ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਜਨਰਲ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ "ਫ਼ੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ" ਸਮੀਕਰਨ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਭ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜੇ ਉਸ ਵਰਗ ਭਾਵ ਵਪਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਇਹ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰੀ ਸਨ, ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕੀਟ ਫ਼ੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਮਤ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਫ਼ੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੇ.ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਉਸਨੇ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਝਿਆ। ਇਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਜ਼ਾਰ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ, ਪਸ਼ੂਆਂ ਜਾਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਜਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ। (ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਪੈਰਾ 37 ਦੇਖੋ)।

(30) ਅਗਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੋਝ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੀ ਆਮ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 29(2) ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੇਤਾ ਲਈ ਮਾਰਕੀਟ ਫ਼ੀਸ ਦਾ ਬੋਝ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਫ਼ੀਸ ਦਾ ਬੋਝ ਖਰੀਦਦਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮਾਰਕੀਟ ਫ਼ੀਸ ਦਾ ਬੋਝ ਖਪਤਕਾਰ ਨੂੰ ਸਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਖਰਕਾਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਵਪਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਝੱਲਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਟ੍ਰਾਂਜੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਾਰੰਟ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਮੁੱਚੇ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਭਾਵੇਂ ਉਤਪਾਦਕ ਜਾਂ ਵਪਾਰੀ ਜਾਂ ਖਪਤਕਾਰ ਵਜੋਂ। ਕੇ.ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਜਨਰਲ, ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ,

(31) ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਜਨਰਲ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫੀਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਤਾ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਚਾਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦਾ ਅਸਲ ਚਰਿੱਤਰ ਟੈਕਸ ਦੇ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਟੈਕਸ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਹਨ:

- (1) ਬਾਂਬੇ ਰਾਜਬਨਾਮ ਆਰ. ਐਮ. ਡੀ. ਚਮਾਰਬੰਦੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (24), (ਪੈਰਾ 23);
- (2) ਆਰਸੀ ਜੇਲ ਪਾਰਸੀਬਨਾਮ ਦ ਐਮਲਗਾਮੇਟਿਡ ਕੋਲਫੀਲਡਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ (25), (ਪੈਰਾ 7 ਅਤੇ 8);
- (3) ਰਾਏ ਰਾਰਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (26), (ਪਰਾ 13);
- (4) ਖੈਰਬਾੜੀ ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (27), (ਪਾਰਸ 20 ਤੋਂ 23)।

ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ "ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਤੰਗ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਵਪਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਫੀਸ ਦਾ ਬੋਝ ਆਖਿਰਕਾਰ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਬਿੰਦੂਆਂ (iii) ਅਤੇ (iv) 'ਤੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(32) ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਦੁਹਰਾਓ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ 2 ਪ੍ਰਤੀ 100 ਰੁਪਏ ਨੂੰ ਕੇ ਕੇ ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਰਚੇ ਦੀ ਅਸਲ ਤਸਵੀਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਵਾਜਬ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ।

- (24) ਏਆਈਆਰ 1957 ਐਸਸੀ 699.
- (25) ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 1281
- (26) ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸਸੀ 1667

(27) ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 925,

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਕੰਮ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਓ, ਅਸੀਂ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦੀ ਦਰ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਬੋਰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ 2. ਪ੍ਰਤੀ ਸੌ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ। ਆਖਰ ਕਈ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਫੀਸ ਵਸੂਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। 2, ਅੱਗੇ, ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ fit.bo ਕਾਇਮ ਰਹੇ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ”

(ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਪੈਰਾ 54 ਦੇਖੋ)

ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਚਾਰਜਿੰਗ ਧਾਰਾ 23 ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦੀ ਜਾਂ ਵੇਚੀ ਗਈ ਖੇਤੀ ਉਪਜ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 29 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋ ਵਿਜ਼ਨ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਜਾਂ ਨਿਯਮ 29 ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵੱਜਡਜ਼ 'ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਏਰੀਆ' ਲਈ ਸ਼ਬਦ 'ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ' ਜਾਂ 'ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ' ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਹੈ। ਸੂਚਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ.

(33) ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਹੀ ਵਿਵਾਦ ਭਾਵ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਦੇ ਬਾਹਰ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੈਸਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਲੱਖੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਅਤੇ ਹੋਰ (28), (ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 31 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ)। (ਹਰਨਾਮ ਦਾਸ ਲੱਖੀ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (29)) ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੇ.ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ SLP ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੂਚੀਬੱਧ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (supra)। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਡਰਾਅ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਪਰੋਕਤ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

(34) ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 10 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ-ਯਾਰਡ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸੂਚਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ।

(28) ਏਆਈਆਰ 1978 ਪੀ.ਬੀ. ਅਤੇ ਹਾਈ. 53.

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

(29) 1979 ਦੇ CA 2361 ਨੇ 1 ਦਸੰਬਰ 1983 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

1978 ਤੋਂ 1985 ਦੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਜਾਲ ਵਿਛਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਸਾਲ 1980 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਈ ਨਕਦੀ ਮੈਮੋ ਅਤੇ ਵਾਯੂਚਰ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਦੇ ਬਾਹਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੇਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਲੇਵੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ 1985 ਤੱਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ। ਕਾਨੂੰਨ।

(35) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(1)(a) ਦੇ ਤਹਿਤ, ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਕਰਤੱਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਅਤੇ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। *ਇਮੇਡੀਏਟੀ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨਈਆ ਐਂਡ ਸਨਜ਼, ਅਨਾਕਾਪੱਲੀਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ* (30) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਸਹੀ ਮਾਰਕੀਟ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸਨ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ:

“ਮਾਰਕੀਟ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਉਹਨਾਂ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਅਧੀਨ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਫੰਡ ਖਰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਿਆਰੀ ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਪਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ, ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜਾਂ, ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਕਟਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫਸਲਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਤੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨਾ, ਵਿਸਤਾਰ ਦੀਆਂ ਸਕੀਮਾਂ। ਜਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ

Subhash Chander Kamlesh Kumar *id.* State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

((30) ਏਆਈਆਰ 1976 ਏਪੀ. 193.

ਹੋਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸਤਾਰ ਜਾਂ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਦਾ ਸੁਧਾਰ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ, ਪਸ਼ੂ ਧਨ ਅਤੇ ਲਾਈਵ ਸਟਾਕ ਅਤੇ ਥਿਫਟ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਗਰੇਡਿੰਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਅਨਾਜ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਉਪਾਅ ਆਦਿ, ਉਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਸਿਰਫ ਮੰਡੀ ਖੇਤਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਉਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿ - ਮਾਰਕੀਟ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਰਹਿ ਕੇ ਸੂਚਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।"

ਸ੍ਰੀ ਵਿਜੇ ਕਾਟਨ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (31) ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਇਆ । ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਐਕਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ:

- (1) ਵਿਕਰੇਤਾ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਂਝੀ ਜਗ੍ਹਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੇਸ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਟੋਰੇਜ਼ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- (2) ਮਾਰਕੀਟ ਪ੍ਰਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਖਰਚੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਰਜਿਤ ਹਨ।
- (3) ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਤੇਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਤੇਲ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਜ਼ਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਮੋਹਰ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- (4) ਹੱਥੀਂ ਭੁਗਤਾਨ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- (5) ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
- (6) ਉਤਪਾਦਕ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕੀਮਤਾਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਗਮਨ, ਸਟਾਕ, ਕੀਮਤਾਂ, ਆਦਿ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਮਾਰਕੀਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
- (7) ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਗੁਣਵੱਤਾ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਫਾਰਮ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਮਿਆਰੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

(31) ਏਆਈਆਰ 1981 ਏਪੀ 203,

(36) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਅਧੀਨ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਵਜੋਂ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਰਕਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਕਮਾਂ ਕੇਵਲ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਧਾਰਾ 28 ਅਤੇ 26 ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਉਦੇਸ਼ *ਕੇਕੇ ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨੇੜਿਓਂ ਜਾਂਚ ਲਈ ਆਏ ਸਨ। ਕੁਝ ਪੁਰ ਪੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ *ਕੇ ਕੇ ਪੁਰੀਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ*। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਰਕਮ ਸਿਰਫ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮਾਰਕੀਟ ਲੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੀ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਰਕਮ ਨਾ ਤਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਨਸਿਕ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਖਰਚੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

(37) ਕੁਝ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਲਈ ਬਹਿਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ੍ਰੀ ਬੀ.ਐਸ. ਮਲਿਕ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਨੁਕਤੇ ਜੋੜਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਹ :

- (1) ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਿਕਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ; ਅਤੇ
- (2) ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਲੱਕੜ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਲੱਕੜ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਖਰੀਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਬਿੰਦੂ ਨੰਬਰ (1) ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ *ਜਨ ਮੁਹੰਮਦ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ*। v. *ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ* (32)। ਇਹ ਗੁਜਰਾਤ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ ਐਕਟ, 1964 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚੁਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ (ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੰਨਾ 392 'ਤੇ ਪੈਰਾ 12 ਦੇ ਅੰਤ ਵੱਲ)। ਰਿਆਇਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ, ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਕਿਰਾਏ ਸਨ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯਮ 18(1)(c) ਦੇ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 2(q) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ "ਪਰਚੁਨ ਵਿਕਰੇਤਾ" ਨਿਰਧਾਰਤ

Subhash Chander Kamlesh Kumar *id.* State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੇ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ

(32) ਏਆਈਆਰ 1966 ਐਸਸੀ 385

ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਏਗਾ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਿਕਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 6(3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ "ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਿਕਰੀ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮ 18(1)(c) ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੰਕੇਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਿਕਰੀ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਕੇਵਲ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੱਦ ਤੱਕ ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਿਕਰੀ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਬੰਧਤ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਸ਼ਚਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਦੀ ਹਰੇਕ ਵਸਤੂ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

(38) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਸੰਗਰੂਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ 2.87 ਏਕੜ ਦੇ ਰਕਬੇ ਨੂੰ ਕੰਨ-ਮਾਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੰਨਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 6328 ਆਫ 1987

(39) ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕੈਥਲ ਦੇ ਕੁਝ ਡੀਲਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 1987 ਦੇ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 6328 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਸਟੈਂਡ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਘੋਸ਼ਿਤ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਵਿੱਚ ਐਕਟ. ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਡੀਲਰ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

(40) ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਾਧੂ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਅਲਟਰਾਵਾਇਰ ਸੀਕਿਉਰਿਟੀ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਸਨ।

ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ। 1 ਸਤੰਬਰ, 1987 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸੂਚੀ P-1 ਦੁਆਰਾ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਾਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਆਈਟਮਾਂ ਨੰਬਰ 8 ਤੋਂ 11 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ੈਲੀ ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਦਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਾਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਵੰਡ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਈਟਮਾਂ 16, 22 ਅਤੇ 38 ਨੂੰ ਵੀ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਈਟਮਾਂ 100 ਅਤੇ 105 ਜੋੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਜੋੜਨਾ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਵਸੂਲਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸੁਝਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਪੂਰਵ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ। ਸਾਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਧਾਰਾ 6(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ 6(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਵਾਇਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 9 ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਨੰਬਰ (xiv) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਸਤੂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਨਾਲ ਦੂਰੋਂ ਵੀ ਜੁੜੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕੀਆ ਬੇਨਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸੂਚੀ P-1 ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਤਪਾਦ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਵਿਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਉਪਜਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ 'ਖੇਤੀ ਉਪਜ' ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਬਾਗਬਾਨੀ, ਪਸ਼ੂ ਪਾਲਣ ਜਾਂ ਜੰਗਲ ਦੀ ਸਾਰੀ ਉਪਜ, ਭਾਵੇਂ ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦਾ ਉਪਜ ਕੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 'ਤੇ ਵੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਿੱਠੀ ਇੱਛਾ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ। ਡੈਲੀਗੇਸ਼ਨ - ਰਿਲਾਇੰਸ ਮੁਹੰਮਦ ' ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਸੈਨ ਬਨਾਮ ਬੰਬਈ ਸਟੇਟ (33)। ਇਹ ਬੰਬੇ ਐਗਰੀ ਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਐਕਟ, 1939 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

(33) ਏਆਈਆਰ, 1962 ਐਸ, ਸੀ, 97,

ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਸਮਾਨ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਐਕਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਖੁਦ ਐਕਟ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 29 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। . ਇਸ ਲਈ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਉਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 38 ਨੂੰ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ 6 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 38 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ, ਅਜਿਹੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ, ਵਿਕਰੀ ਸਟੋਰੇਜ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਸੈਸਿੰਗ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ / ਸੈਕਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਜਾਣ ਲਈ 30 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਾਂ ਸੁਝਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਅੰਤਮ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(1) ਅਧੀਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ *ਜਨ ਮੁਹੰਮਦ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)*, ਜਿਸ ਵਿੱਚ *ਗੁਜਰਾਤ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕੀਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ*, ਵਿੱਚ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਆਦਿ ਵਸੂਲਣ ਸੰਬੰਧੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। , ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਵੈਧ ਸੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਫ਼ਦ ਦੇ ਉਪਾਅ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਾਰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਵੱਧ; ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਉਤਪਾਦਕ ਅਤੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਈਟਮ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਜਾਂ ਸੇਧਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਫੈਸਲੇ ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਵਾਧੂ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(41) ਇਮਪੋਜ਼ੇਸ਼ਨ) e ਦੇ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਹੈ।

ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਅਰਥਾਤ, ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਨਿਯਮ 31(9) ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ, ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਅਤੇ ਭਰਾਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (34) ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਸਵਾਲ v/ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੋੜੀਂਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਨਿਯਮ 31(9) ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ 43, ਅਰਥਾਤ, ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਢੰਗ ਵਜੋਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਬਦੁਲ ਰੌਫ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (35) 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਐਕਟ ਹੈ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਵਾਜਬ ਵਿੱਤੀ ਜੁਰਮਾਨੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਬਿਪਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਵੀ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਹੱਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਾਅ ਲਈ ਛੱਡੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਾਹਤ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ।

(42) ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਚਾਰਜਿੰਗ ਧਾਰਾ 23 ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਾਰਕੀਟ-ਫੀਸ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਇੰਡੀਆ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 29(7), ਜੋ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮ ਸੀ, ਇਹ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਦੇ ਵਸੂਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਕੀ ਖਰੀਦੀ ਜਾਂ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਗੁਰ, ਸ਼ੱਕਰ, ਖੰਡਸਰੀ ਆਦਿ ਨਿਯਮ 29 ਦੇ ਉਪ-ਨਿਯਮ (7) ਦੀ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। .

(43) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇ.ਕੇ. ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਜੋਂ। ਉਕਤ ਨਿਰੀਖਣ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਕਥਨ ਇਹ ਹੈ

(34) (1969)1 ILR P&H 756.

(35) AIR, 1960 ਕਲਕੱਤਾ 436,

pro quo ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਵੈਧ ਫੀਸ ਲਈ ਅਸਲ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਜਾਂ ਵਰਗ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਮ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। *Quid pro quo* ਹਮੇਸ਼ਾ ਇੱਕ ਵੈਧ ਫੀਸ ਦਾ ਸਹੀ ਸਲਾਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ *quid pro quo* ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਇੱਕ ਆਮ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ, ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਆਮ ਸਬੰਧ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਮੂਹਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਕ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿਅਕਤੀ ਭਾਵ ਵਪਾਰੀ ਨੂੰ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਰਗ ਲਈ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੈਧ ਫੀਸ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ।

(44) ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ, ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਉਪ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੰਡੀ ਖੇਤਰ। ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ, ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਆਈ.ਏ.ਐਸ., ਸਕੱਤਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਡੀਕਰਨ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਮਿਤੀ 4 ਜਨਵਰੀ, 1989 ਦਾ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਹਲਫਨਾਮੇ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸਾਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹਨ।

(45) ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਅੱਧ-ਵਿਚਾਲੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਗੁੜ, ਸ਼ੱਕਰ, ਖੰਡਸਰੀ ਆਦਿ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਡੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਖੇਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਉਤਪਾਦ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ *ਮੈਸਰਜ਼ ਪ੍ਰੋਮ ਚੰਦ ਰਾਮ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ* (30) ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦਿਆ ਜਾਂ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਬਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਮਾਰਕੀਟ-ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਇਹ ਕਿੱਥੇ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੇ ਇਸਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

Jaubhash Chander Kdmlesb Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

(36) 1970 PLJ 432.

£
3

(46) ਉਪਰੋਕਤ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਾਡਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ-ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਾਨਤਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਇਸ ਲਈ, ਅਸਫਲ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭਾਗ II:

(47) 1988 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2551 ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੁਕਮ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਆਰਾ ਮਿੱਲ ਤੋਂ ਵੇਚੀ ਗਈ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਬਾਲਣ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਪ੍ਰਚੁਨ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਨਾ ਲਗਾਉਣ, ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਅਤੇ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਦੇ ਪਾਸੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਜੰਗਲਾਤ ਨਿਗਮ ਤੋਂ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਏਰੀਏ ਦੇ ਬਾਹਰ ਸਥਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਡਿਪੂਆਂ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਏਰੀਏ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਲੱਕੜ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਖਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਬਚੀ ਲੱਕੜ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਚੁਨ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਸੰਗਰੂਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਤਸਵੀਰ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਵਰਤਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਬਾਲਣ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। 8 ਮਾਰਚ, 1988 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸੂਚਿਤ PI ਦੁਆਰਾ, ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਬੋਰਡ ਨੇ ਹਰ ਸੌ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਰੁਪਏ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਮਾਰਕਸੇਟ ਫੀਸ ਲਗਾਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਭਾਗ I ਵਿੱਚ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਉਕਤ ਬੇਪਣ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ, ਪੰਜਾਬ ਮੰਡੀ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੰਗਲਾਤ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੋੜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਜੰਗਲਾਂ ਹੇਠ ਰਕਬਾ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ 1872 ਵਰਗ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਤੋਂ ਵਧਿਆ। > 1985-66 ਤੋਂ 2823 ਵਰਗ ਕਿ.ਮੀ. 195 > 86 ਵਿੱਚ। ਇਹ ਵਾਧਾ ਸਰਵਲ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੌਮੀ ਔਸਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਾ ਖਾਣ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਲਾਹੇਵੰਦ ਭਾਅ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਾਨ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦਿੱਤੀ। ਗਲਤ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਬੋਰਡ ਨੇ ਇੱਕ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਸਰਵੇਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰੀ ਕਿਸਾਨਾਂ/ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਤੋਲਣ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਸੀ

Saubliash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. p. Chowdhri, J.)

ਦਰ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾੜੇ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ: -

- (i) ਨਕਦ ਛੁਟ। — ਵਪਾਰੀ ਮਨਮਾਨੇ ਨਕਦ ਛੋਟ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਰਹੇ ਸਨ। ਵਿਕਰੀ ਮੁੱਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ, ਵਪਾਰੀ ਭੁਗਤਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, 1 ਤੋਂ 2 ਪੈਂਟ cCntl ਤੱਕ, ਕੁਝ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਮਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਾਉਂਡ ਅੰਕੜੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇਕਰ ਵਸਤੂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਰੁਪਏ ਆਈ. ਕਿਸਾਨ ਨੂੰ 120 ਰੁਪਏ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। 100.
- (ii) ਛੁਟ ਵਾਲਾ ਤੋਲ। — ਸਰਵੇਖਣ ਨੇ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, ਛੁਟ ਵਾਲੇ ਤੋਲ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਲੱਕੜ ਦਾ ਵਜ਼ਨ 101 ਕਿਲੋ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰੋ. ਡਿਊਸਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 95 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਂ 90 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ 'ਬਿਆਲਾ (4 ਜੇ ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ fbf 42 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ), ਤਰਤੀਆ' (44 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਲਈ 40 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ) ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- (iii) ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਦਰ। — ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਦਰ „, ਵਿਕਰੀ ਮੁੱਲ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ 3 ਤੋਂ 64 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਟਿਆਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਦਰ 5 ਫੀਸਦੀ, ਖੰਨਾ ਵਿਖੇ 3 ਫੀਸਦੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ 4 ਫੀਸਦੀ ਅਤੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿਖੇ 6 ਫੀਸਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਤੋਂ 3 ਫੀਸਦੀ ਤੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਸੂਲਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਤਪਾਦਕ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੋਵੇਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਨ? ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਹੁਕਮ।
- (iv) ਦਲਾਲੀ। — ਕੁਝ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਲਾਲੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। 10 ਤੋਂ ਰੁ. 15 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਗੱਡੀ ਜਾਂ ਟਰਾਲੀ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਤੋਂ ਕੱਟੇ ਗਏ ਸਨ।
- (v) ਤੋਲ ਖਰਚੇ। — ਰੁਪਏ ਤੋਲ ਖਰਚੇ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਵੱਲੋਂ 2 ਤੋਂ 8 ਫੀਸਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਗੱਡੀ ਜਾਂ ਟਰੈਕਟਰ-ਟਰਾਲੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।
- (vi) ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅਨਲੋਡਿੰਗ ਦੇ ਖਰਚੇ। — ਵਪਾਰੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਜਲ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਰੇਟਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਨਲੋਡਿੰਗ ਲਈ ਖਰਚੇ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ। 20 ਤੋਂ ਰੁ. 50 ਪ੍ਰਤੀ ਟਰੱਕ/ਟਰਾਲੀ ਲੋਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਆਰੇ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਤੱਕ ਲੱਕੜ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਗੇ।

ਸਰਵੇਖਣ ਨੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਯੂਕੇਪਲਿਪਟਸ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

Saubliash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. p. Chowdhri, J.)

(48) ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਲੱਕੜ ਦੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਕਾਂ, ਵਪਾਰੀਆਂ, ਵਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਵਣ ਵਿਕਾਸ ਨਿਗਮ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਭਾਗੀਦਾਰ ਲੱਕੜ ਦੇ ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕਮਤ ਸਨ। ਇਹ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਬੀਐਫ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ 'ਖੇਤੀ ਉਪਜ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 16 ਸਤੰਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਅੱਗ ਦੀ ਲੱਕੜ ਸਮੇਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 28 ਸਤੰਬਰ, 1987 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਟਿੰਡਰ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼/ਸੁਝਾਅ ਮੰਗੇ ਗਏ। ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਧਾਰਾ 6(1) ਦੇ ਤਹਿਤ 29 ਫਰਵਰੀ, 1988 ਅਨੁਸੂਚੀ ਆਰ-2/2 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੇਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਆਰਾ ਮਿੱਲ ਸੰਗਰੂਰ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਹਨ: ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਅਤੇ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੜਕਾਂ, ਪਾਣੀ, ਬਿਜਲੀ, ਸਟਾਫ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ; ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ, ਸੰਗਰੂਰ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਦੇ ਮੰਡੀਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਖੇਤਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(49) ਇਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਸੰਗਰੂਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਲੱਕੜ ਦੇ ਵਪਾਰ ਲਈ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਹੂਲਤਾਂ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਗੜ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸਕੱਤਰ, ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਬੋਰਡ ਦਾ 10 ਜਨਵਰੀ, 1989 ਦਾ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੱਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਬਾਲਣ ਦੀ ਲੱਕੜ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਚੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਟਿਆਲਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਬਿਨਾਂ ਉਤਾਰੇ ਹੀ। ਨਿਲਾਮੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਾਹਨ ਅਨਲੋਡਿੰਗ ਲਈ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੇਲ-ਪੁਲ 'ਤੇ ਵਜ਼ਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਅੱਗ ਦੀ ਲੱਕੜ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡਾਂ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਪਾਰਕ ਕਰਨ ਲਈ, ਤੋਲਣ ਲਈ ਪੁਲਾਂ, ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਜਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੇ ਠਹਿਰਨ ਅਤੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਲੱਕੜ ਜਾਂ ਬਾਲਣ ਦੀ ਲੱਕੜ ਜੇ ਕਿ ਵੇਚੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਆਦਿ। ਲੱਕੜ ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਲਈ ਇਹ ਜਗ੍ਹਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਲੱਕੜ ਦੇ ਵਪਾਰ ਲਈ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਨਕਸ਼ੇ, ਇੱਕ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਦੂਜਾ ਸੰਗਰੂਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਤੀਜਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਇਹ ਤਿੰਨ ਮਾਓ, ਟੀਬੀਈ ਮਾਰਕਿਟ ਯਾਰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੱਕੜ ਦੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਇੱਕ ਖਾਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਗ I ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ ਸਿੱਟੇ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(50) ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵਿੱਚ 167 ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਡੀਲਰਾਂ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1986 (1986 ਦਾ ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਨੰ. 6) (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ *1*986 ਐਕਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

(51) ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਐਕਟ, 1983 (1983 ਦਾ ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 12) ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੇ 1983 ਦੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ 13 ਅਕਤੂਬਰ, 1984 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ *ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗਿਰੀ ਰਾਜ ਵਜੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ* (37)। ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਪੀਲੀ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ *ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ* (38) ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਦੁਆਰਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 1983 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫੈਸਲਾ *ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਗਿਰੀ ਰਾਜ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਤੇ ਹੋਰ* (39) ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(52) ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਪਿਛਲੀ ਏਸੀ' ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। 1986 ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਰਿਆਣਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਡੀ*

ਇੱਕ 4 ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ,
ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨ. *ceis i ature* ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸ ਲਈ + ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਜੋਂ
ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ «^o ove . ਅੱਗੇ
ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੌਖ h , ^ ਹੈ? £' te «
prevh ^ fhr W36 ਐਕਟ ਜੁ
ਇੱਕ ਟੈਕਸ ਅਤੇ F JUS ਐਕਟ ਇਸ ਵਿੱਚ (a) S o x tL ਸਮਾਨ- (b) '~> ਟੈਕ ਡਿਊਨਪਾਲਿਕਾ
ਅਯੋਗ ਸੀ ਜਾਂ mpo ਸਮਾਨ ਸੀ, (0) tne & , ਦੀ ਇੱਕ
quid pro quo J^post ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ
n ਜੋ ਐਕਟ ਡੀਲਰਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਐਸ. ਐਕਟ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ
ਐੱਸ.ਐੱਮ.ਟੀ.ਈ. ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਪੀ. ਏਆਈਆਰ 1985 ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ. ਹਰਿਆਣਾ 51'- .«f8) AIR 1985 ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ
ਹਰਿਆਣਾ 317- (39) AIR 1986 SC 726.

ਪਿਛਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਗਏ ਉਪਕਰ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ (i) ਵਿਧਾਨਿਕ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ; (ii) ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ■ - ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਲੂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੂਜਿਆਂ 'ਤੇ ਬੋਝ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਸਲੂਕ ਕਰਨਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਅਤੇ (iii) ਐਕਟ ਉਸੇ ਨੁਕਸ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੇਪਿਆ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਪਿਛਾਖੜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫ਼ੀਸ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਵੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਫ਼ੀਸ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਵੈਧ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕੀਟ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਸਤੂਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਸਨ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਰਕੀਟ ਫ਼ੀਸ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ 1000 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 2 ਪ੍ਰਤੀ ਸੌ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਰੁ. ਕੇਕੇ ਪੁਰੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ 3 . ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਮਾਂਕਣ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਵੀ ਇਹੀ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ। ਜੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(53) ਇਹ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸਮਾਨ ਐਕਟ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1987 ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਕੁਝ ਡੀਲਰਾਂ ਨੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 6364 ਅਤੇ 7572 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। 1987 ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਉਕਤ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਦੇ ਵਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ *ਸਿਵ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ* ਬਨਾਮ *ਹਰਿਆਣਾ* (40) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ *ਲਿਪਨੀਨ ਵਿਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ*, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਰਿਆਣਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1986 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ. ਰਿੱਟ.ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 12231-32 ਆਫ਼ 1987) ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ 3 ਨਵੰਬਰ, 1987 ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਅਨੁਸੂਚੀ ਆਰ.ਐਲ. ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ED ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। 'ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਆਈਆਂ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, *ਸਿਵ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ* ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸੀ। ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬੇਅਦਬੀ ਕਾਂਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਸੀ

MO) AIR 1989 ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ 8.

ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ੀਸ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ , ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P, Chowdhri, J.)

ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡੀਲਰਾਂ ਨੇ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਝੱਲਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਫੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰੈਸੈਸ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਨਿਰਮਿਤ ਮਾਲ ਦੇ ਅਗਲੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਇਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ *ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ 1983 ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਸੂਲੀ ਅਤੇ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਫੀਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਅਣਗੌਲੇ ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਸਤੂਆਂ ਓਵਰਲੈਪ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ *ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਲ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ*। ਹਰਿਆਣਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਬਾਡੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫੀਸ ਦੀ ਰਕਮ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਮਾਰਕੀਟ ਫੀਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਸੇਧ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 23-ਏ ਦੇ ਸਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੇਧ ਨੂੰ.

(54) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡੀ.ਬੀ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ *ਸ਼ਿਵ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਹੀਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਜਤਾਇਆ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕਿਟ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦੁਬਾਰਾ ਫੀਸ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਕੋਲ ਫੰਡ 1961 ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ।

(55) ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ *ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ*। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ *ਰਾਏ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ* (41) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ

(41) ਏਆਈਆਰ 1963 ਐਸ.ਸੀ., 1667,

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ। ਫ਼ੀਸ ਦੇ ਬਕਾਏ ਭੂਮੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ ਮੁੜ ਕਵਰ ਕਰਨ ਯੋਗ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਸੈਕਸ਼ਨ 6 ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਬਣਾਇਆ, ਜੋ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੈ। ਉਕਤ ਫੰਡ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਫੀਸਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਉਗਰਾਹੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਸਨ, ਸੈਕਸ਼ਨ 5 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਨੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਕਤ ਫੰਡ ਵਿੱਚੋਂ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 5(1) ਦੇ ਤਹਿਤ 30 ਸਤੰਬਰ, 1983 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪਿਛਲੇ ਐਕਟ, ਅਰਥਾਤ, ਹਰਿਆਣਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਐਕਟ, 1983 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸੈੱਸ/ਫ਼ੀਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 1986 ਐਕਟ ਦੇ.

(58) ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੇ ਖਤਰੇ 'ਤੇ ਵੀ, 1983 ਦੇ ਐਕਟ ਅਤੇ 1986 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਭੌਤਿਕ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਅੰਤਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕੇ।

1983 ACT*Preamble*

1. An Act to provide for the establishment of the Haryana Rural Development Fund

2. 2(h) "rural area" means an area the population of which does not exceed twenty thousand persons.

3. 3(3) The dealer in turn shall be entitled to pass on the burden of the cess paid by him to the next purchaser of the agricultural produce from him and shall, therefore, add the same in the cost of agricultural produce or the goods processed or manufactured out of it.

1986 ACT*Preamble*

1. An Act to provide for the establishment of the Haryana Rural Development Fund, Administration Board for augmenting agricultural production and improving its marketing and sale.

2. 2(e) "rural area" means area other than the area of a municipality administered under the Haryana Municipal Act, 1973;

5. (3) (3) Since the burden fee imposed by sub-section (1) is not intended to be put on the dealer, the dealer shall be *under a statutory obligation* to add the amount of fee in the purchase price recoverable by him from the next purchaser of agricultural produce or the good processed or manufactured out of it.

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

4. 4. ਫੰਡ ਦਾ ਗਠਨ

- (1) ਹਰਿਆਣਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਫੰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ।

XXX XXX XXX XXX

5. (5) ਫੰਡ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੜਕਾਂ, ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ, ਜਲ ਸਪਲਾਈ, ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਜਾਂ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਕੀਮ ਲਈ ਫੰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਫੰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

4. 6. ਫੰਡ ਦਾ ਗਠਨ-

- (1) ਹਰਿਆਣਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਫੰਡ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੋਵੇਗਾ

XXX XXX XXX XXX

6. (5) (5)- ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ, ਡਿਸਪੈਂਸਰੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਜਲ ਸਪਲਾਈ, ਸੈਨੀਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਨਤਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਥੀਡਫੰਡਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲੇਬਰ, ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣਾ, ਗੋਦਾਮਾਂ ਅਤੇ ਸਟੋਰੇਜ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ, ਵਿਕਰੀ/ਖਰੀਦ ਲਈ ਮੰਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਖੇਤੀ ਉਪਜ ਲਈ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਰੈਸਟ ਹਾਊਸਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ, ਬਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੈਲਾਨੀਆਂ (ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੋਵਾਂ) ਦੇ ਠਹਿਰਨ ਨੂੰ ਅਰਾਮਦਾਇਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਲਾਭ ਲਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ। ਫੰਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ 3, ਬੋਰਡ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ

ਧਾਰਾ 4 ਅਤੇ ਸੈੱਸ/ਫ਼ੀਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਸੰਬੰਧੀ ਧਾਰਾ 11 ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਵੇਂ ਉਪਬੰਧ ਸਨ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

(59) ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ *ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਡੀਲਰਾਂ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਫੰਡ ਐਕਟ, 1983 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਖੌਤੀ 'ਸੈੱਸ' ਇੱਕ 'ਟੈਕਸ' ਸੀ; ਇਹ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ - ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਸਮ ਦਾ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਤੰਬੂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਫ਼ੀਸ ਵਜੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ *ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ*। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ:

- (1) ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸੈੱਸ ਨੂੰ ਸੂਚੀ-II ਦੀਆਂ ਇੰਦਰਾਜ਼ਾਂ 45 ਤੋਂ 63 ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕੋ-ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਟੈਕਸ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- (2) ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇਸਦੀ ਐਂਟਰੀ 66 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਰਾਜ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਫ਼ੀਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਐਂਟਰੀ 66 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਐਂਟਰੀ 28 (ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੇਲੇ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਫ਼ੀਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਫ਼ੀਸ ਦੀ ਵੈਧ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਣ।
- (3) ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਬਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਥੋਪਣਾ ਫ਼ੀਸ ਸੀ ਜਾਂ ਟੈਕਸ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
- (4) ਤਿੰਨ ਕੇਸ, ਅਰਥਾਤ, *ਸ਼੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਜਨਰਲ ਟਰੇਡਰਜ਼, ਮੁਹੰਮਦ ਯਾਸੀਨ* ਅਤੇ *ਦੱਖਣੀ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲਜ਼* ਅਤੇ *ਕੈਮੀਕਲਜ਼ (ਸੁਪਰਾ)* ਨੂੰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੇਵੀ ਫ਼ੀਸ ਦੇ ਟੈਸਟਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ।
- (5) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸੈੱਸ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

- (6) ਫੰਡ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।
- (7) ਸਮੀਕਰਨ "ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸੀ।
- (8) ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਕਮ ਜਾਂ ਇਸਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਡੀਲਰ ਵਪਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।
- (9) ਉਦੇਸ਼ ਉਹ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਡੀਲਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

76

ILR ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ

(1990)2

ਭਾਗ ਇੱਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਈਟਮਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਸਾਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਜ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਬ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡਾਂ ਵਜੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਲੰਬੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਡੀਲਰ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਖਰੀਦ-ਵੇਚ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਖਰੀਦ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਫਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਐਮ ਆਰਕੇਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਨ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰਜ਼ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ

ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

(61) 'ਪੁਆਇੰਟ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2' ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸੱਤਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀ ਸੂਚੀ II ਦੀ ਐਂਟਰੀ 66 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਐਂਟਰੀ 28 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਸਮ ਦੀ ਫੀਸ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਪੁਆਇੰਟ 3, 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਕਿ 1986 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਗਾਈ ਗਈ ਫੀਸ ਇੱਕ ਵੈਧ ਫੀਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਭਾਗ I ਵਿੱਚ ਲੇੜੀਂਦੇ ਵੇਰਵੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਬਿੰਦੂ ਨੰਬਰ 6 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, 1986 ਦਾ ਐਕਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਫੀਸ ਵੈਸਟ ਵਜੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਜੋ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਹੈ। ਅਪ੍ਰਗਟਡ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਕਮ ਕੇਵਲ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਿਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੀ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਈ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ' ਲਈ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁਣ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਹਨ: ਇੱਕ, ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਦੋ, ਮੰਡੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੇ ਠਹਿਰਨ ਅਤੇ ਉਪਜ ਆਦਿ ਦੇ ਭੰਡਾਰਨ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ, ਤਿੰਨ, ਫੀਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਸਿੱਬਲ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸੀ, ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਦੀ ਰਕਮ 'ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ' ਵਿੱਚ ਖਰਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਜਿਸਦਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਉਂਸਪਲ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਲਈ, ਫੀਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਫੀਸ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਤੱਥਾਤਮਕ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਕਮ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਹਿੱਸਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 6(5) ਦੇ ਭਾਗ ਇੱਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਭਾਗ ਦੇ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖਰਚ ਪੇਂਡੂ

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

7
6

ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਬਾਕੀ ਬਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭਾਗ ਇੱਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਈਟਮਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਸਾਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਜ਼ਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਪਜਾਂ ਦੀ ਆਮਦ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਬ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡਾਂ ਵਜੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਕੇਂਦਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਲੰਬੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਪੈਦਾ, ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਡੀਲਰ ਜੋ ਨਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਸਬ-ਮਾਰਕੀਟ ਯਾਰਡ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਆਪਣੇ ਖਰੀਦ-ਵੇਚ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਖਰੀਦ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਫਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਭ ਲਈ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਾ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ, ਇਸ ਲਈ, ਮਿਉਂਸਪਲ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗਾ। ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸੇਵਾ, ਇਸ ਲਈ, ਮਿਉਂਸਪਲ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸੂਚਿਤ ਬਾਜ਼ਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਇਹ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਖਰਚਾ ਮਾਰਕੀਟ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉਥੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡੀਲਰਾਂ ਦੇ ਆਮ ਲਾਭ ਲਈ ਹੈ। ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਰਗ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਇਸਲਈ, ਕੁਇਡ ਪ੍ਰੋ-ਕੋ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

(62) ਇਹ ਸੀ: ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਉਪਬੰਧ ਸੇਵਾਵਾਂ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਕਟ ਮਾਰਕੀਟ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਅਤੇ 28 ਅਧੀਨ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦੇਹਰਾਪਣ ਅਤੇ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸ ਮਾਰਕੀਟ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਰਵਿਸ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦਾ ਖੇਤਰ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਮਾਰਕੀਟ ਖੇਤਰ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਣਗਹਿਲੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ। ਅਜਿਹੀ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਟਾਲਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ, ਖਰੀਦ ਆਦਿ ਦੇ ਆਪਣੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਨਿਯਮ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਇੱਥੇ ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਲਮੈਂਟ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(63) ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਅਤਿ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦ ਮਾਰਕੀਟ ਐਕਟ, 1961 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਮੀਰੀ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਾਧੂ ਘਾਟ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸਨ। ਬਿਹਤਰ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤਿੱਖੀ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਲਗਾਤਾਰ - ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਗਰੀਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਰਧ-ਸ਼ਹਿਰੀ ਜਾਂ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਅਤੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਫੀ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਪੱਧਰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਹੋਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਛੱਡਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਰੁਝਾਨ ਹੈ, ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਬਿੱਲ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਾਂ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਲਾਗਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(64) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਓਵਰਲੈਪ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਅਣਗਹਿਲੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਅਟੱਲ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੰਸਥਾਪਕ ਪਿਤਾਵਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਸੀਮਾਬੰਦੀ ਦੀ ਲਾਈਨ ਜਿੱਥੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਤਲੀ ਅਤੇ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਖਰਚਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ, ਮੁੱਖ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਫੀਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨਤੀਜਾ ਖਰਚਾ ਇਤਫਾਕਨ ਸੀ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

(65) ਸ਼ਿਵ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਵੀ ਉਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਿਵ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਤਰਕ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ

ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ।

(66) ਇਪਗਨਡ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਵਾਇਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਵਾਲ ਸਿਵ ਵਿੱਚ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 23-ਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਮੇਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਲਾਤ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਸਨ। ਮੈਸਰਜ਼ *ਅਮਰ ਨਾਥ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੇ ਕੇਸ* (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23-ਏ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਫੀਸ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ, *thy* ਅਤੇ ਵੱਡੀ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਸੂਲੀ ਗਈ ਹੈ। ਡੀਲਰਾਂ ਦੀ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਪਗਨਡ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਧਾਰਨਾ ਇੱਕ ਖੰਡਨ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਸਮੱਗਰੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਡੀਲਰਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ। ਕਿ ਇੱਕ ਖਾਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਲਈ ਸੀ।

(67) ਪੰਜਾਬ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1987, ਉਪਰੋਕਤ ਹਰਿਆਣਾ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਐਕਟ, 1986 ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਐਕਟ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇ ਵਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(68) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

(69) ਹਰੇਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਹਰੇਕ ਸਮੂਹ ਭਾਵ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ। 5,000 ਲਾਗਤ ਵਜੋਂ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

Subhash Chander Kamlesh Kumar v. State of Punjab and others
(A. P. Chowdhri, J.)

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ_ਵਾਦ ਕੀਤਾ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ